Lietas arhīva Nr. CA-0486-21/34
ECLI:LV:RAT:2021:0218.C33571619.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2021. gada 18. februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā
tiesnese referente Svetlana Beļajeva
tiesnese Dzintra Zvaigznekalna-Žagare un tiesnesis Arnis Dundurs,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/, /pers.B/, /pers.D/, /pers. C/ un /pers.E/ vienkāršotās procedūras prasībā pret SmartLynx Airlines Estonia OU par naudas piedziņu, sakarā ar SmartLynx Airlines Estonia OU apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2020. gada 10. septembra spriedumu

aprakstošā daļa

[1] /pers. A/, /pers.B/, /pers.D/, /pers. C/ un /pers.E/, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regulas (EK) Nr. 261/2004 ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 5.panta pirmās daļas "c" apakšpunktu un 7.panta 1.punkta "b" apakšpunktu, Civillikuma 1402. pantu, likuma "Par aviāciju" 102. panta pirmo daļu, 109. panta otro daļu un 110. panta otro daļu, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 26.[1] panta pirmo daļu un desmitās daļas 4. punktu, Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada regulas Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 7. panta 1.punkta "b" apakšpunktu, cēla tiesā prasību vienkāršotās procedūras lietā pret SmartLynx Airlines Estonia OU par naudas piedziņu, lūdzot tiesu:

piedzīt no atbildētājas par reisa MYX425 2019. gada 12. aprīlī no Rīgas uz Tenerifi kavēšanos par labu minētā reisa pasažieriem: /pers. A/, /pers.B/, /pers. D/, /pers. C/ un /pers.E/, pasažieru kompensāciju katram 400 *euro (kopā 2 000 euro)*, un par labu /pers. C/ samaksātos tiesas izdevumus 307,72 *euro*, ko veido valsts nodeva 300 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,72 *euro*, un izdevumus advokāta palīdzības samaksai 600 *euro*.

[1.1] Prasītājiem 2019. gada 12. aprīlī bija iegādātas biļetes lidojumam no Rīgas uz Tenerifi, Spānijas Karalisti, maršrutā RIX-TFS, lidojums MYX425.

Neilgi pirms izlidošanas prasītājiem tika izsniegta izziņa par to, ka lidojums MYX425 tiek pārcelts no plkst.09.10 uz plkst.22.00, tādējādi lidojums tika aizkavēts vairāk nekā par 3 stundām, bet paskaidrojumi par aizkavēšanās iemesliem netika sniegti.

[1.2] Prasītāju pārstāvis /nosaukums/ 2019. gada 2. jūlijā vērsās pie atbildētāja un pieprasīja kompensāciju 2 000 *euro*, pamatojoties uz 2004. gada 11. februāra Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (turpmāk arī – Regula Nr.261/2004), bet kompensācija netika samaksāta.

[2] Atbildētājas iesniegtajos paskaidrojumos par prasību norādīts, ka prasību neatzīst.

Prasītāji nav vērsušies Patērētāju tiesību aizsardzības centrā, kā to paredz Regulas 261/2004 16. panta 1. punkts, līdz ar to prasība, saskaņā ar Civilprocesa likuma 219. panta pirmās daļas 1. punktu atstājama bez izskatīšanas. Rīgas rajona tiesa 2019. gada 18. septembrī civillietā Nr. C33389619, pie identiskiem apstākļiem, ir atstājusi lietu bez izskatīšanas.

Nav atteikusies izmaksāt kompensāciju, bet gan prasītāju pieteikums tika atstāts bez virzības, jo prasītāji nebija norādījuši konta numuru, uz kuru pārskaitāma kompensācija, turklāt šī informācija nav saņemta līdz šim brīdim.

/pers.E/ lidojuma brīdī bija zīdainis, kas nozīmē, ka ceļoja bez maksas, jo atbildētājas organizēto aviopārvadājumu laikā pieaugušais pasažieris tur zīdaini sev klēpī, neiegādājoties papildus sēdvietu. Ievērojot Regulas 261/2004 3. panta 3.punktā noteikto, kompensācija /pers.E/ nepienākas.

[3] Prasītāji iesnieguši atsauksmi par atbildētājas paskaidrojumu.

No atbildētājas norādītajām tiesību normām neizriet prasītāju pienākums vērsties Patērētāju tiesību aizsardzības centrā. Patērētāju tiesību aizsardzības centrs veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu Regulas Nr. 261/2004 izpildi un pasažieru tiesību ievērošanu, bet no tiesību normām neizriet, ka pirms vēršanās tiesā pasažieriem vispirms obligāti jāvēršas Patērētāju tiesību aizsardzības centrā.

Attiecībā par to, ka kompensācija nav izmaksāta, jo prasītāji nav norādījuši bankas kontu, norāda, ka Regula Nr. 261/2004 neparedz, ka pasažieriem jānorāda savs personīgais konts, turklāt prasītāju pilnvarnieks /nosaukums/ bija tiesīgs saņemt kompensāciju pasažieru vārdā.

Regulas Nr. 261/2004 nosacījumi attiecas uz pasažieriem, kuru biļetes izsniegtas saskaņā ar gaisa pārvadātāja vai ceļojuma rīkotāja noteiktu biežu lidojumu programmu vai citu komerciālu programmu. Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka /pers.E/ biļete tika iegādāta par samazinātu cenu vai iegūta bez maksas, atbilstoši tādiem atbildētājas noteikumiem, kas nav pieejami sabiedrībai. Līdz ar to kompensācija pienākas arī /pers.E/. Turklāt par /pers.E/ biļeti veikta samaksa 100 *euro*.

[4] Ar Rīgas rajona tiesas 2020. gada 10. septembra spriedumu /pers. A/, /pers.B/, /pers. D/, /pers. C/ un /pers.E/ prasība apmierināta, tiesa nosprieda:

Piedzīt no SmartLynx Airlines Estonia OU par labu /pers. A/ kompensāciju 400 *euro*.
Piedzīt no SmartLynx Airlines Estonia OU par labu /pers.B/ kompensāciju 400 *euro*.
Piedzīt no SmartLynx Airlines Estonia OU par labu /pers.D/ kompensāciju 400 *euro*.
Piedzīt no SmartLynx Airlines Estonia OU par labu /pers. C/ kompensāciju 400 *euro*.
Piedzīt no SmartLynx Airlines Estonia OU par labu /pers.E/ kompensāciju 400 *euro*.
Piedzīt no SmartLynx Airlines Estonia OU par labu /pers. C/ tiesāšanās izdevumus 607,72 *euro*, ko veido valsts nodeva 300 *euro*, ar lietas

izskatīšanu saistītie izdevumi 7,72 *euro*, un izdevumi advokāta palīdzības samaksai 300 *euro*.

Noteikt /pers.A/, /pers.B/, /pers. D/, /pers. C/, /pers.E/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no SmartLynx Airlines Estonia OU likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no neatmaksātās kompensācijas summas 400 *euro*, ņemot vērā nosacījumu, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Samaksa /pers.A/, /pers.B/, /pers. D/, /pers. C/, un /pers.E/ veicama – Revolut; /konta numurs/, /nosaukums/, reģistrācijas Nr. /numurs/.

Piedzīt no SmartLynx Airlines Estonia OU par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 128,87 *euro*.

Spriedums pamatots ar sekojošiem argumentiem.

[4.1] Atbilstoši Civillikuma 1402. pantam saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

2004. gada 11. februāra Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91, 7. panta 1.punkta b)apakšpunkts noteic, ja ir izdarīta atsauce uz šo pantu, pasažieri saņem kompensāciju 400 *euro* apmērā par visiem lidojumiem Kopienas iekšienē vairāk nekā 1500 kilometru attālumā (..). Nosakot attālumu, ņem vērā pēdējo galamērķi, kurā iekāpšanas atteikums vai lidojuma atcelšana ir par iemeslu tam, ka pasažieris ielido ar kavēšanos pēc paredzētā laika.

[4.2] Lietā nav apstrīdēts un ar lietā esošajām dzimšanas apliecību kopijām (lietas 17., 18. un 19. lapa) apliecinās, ka 2007. gada 9. oktobrī dzimušā /pers.B/, 2010. gada 22. jūlijā dzimušā /pers. D/ un 2018. gada 2. februārī dzimušā /pers.E/ vecāki ir /pers. A/ un /pers. C/.

Lietā nav apstrīdēts un ar prasītāju iekāpšanas biļešu kopijām (lietas 15., 16., 20.-22.lapa) apstiprinās, ka prasītāji iegādājušies biļetes no SIA "Transport business service" (lietas 160.lapa) atbildētājas organizētam lidojumam 2019. gada 12. aprīlī no Rīgas uz Tenerifi, Spānijas Karalisti, maršrutā RIX-TFS, reiss MYX425, kopumā par 3 540 *euro*, kur katram atbildētājam biļetes cena noteikta 860 *euro*, izņemot /pers.E/ biļeti, kuras cena noteikta 100 *euro*.

Lietā nav apstrīdēts un ar VAS "Starptautiskās lidostas "Rīga"" 2019. gada 25. septembrī izdotās izziņas kopiju (lietas 23.lapa) apstiprinās, ka lidojums MYX425, maršrutā RIX-TFS tika pārcelts no plkst. 09.10 uz plkst. 22.00, tādējādi lidojums tika aizkavēts vairāk nekā par 3 stundām.

[4.3] Kārtību, kādā pasažieri var īstenot Regulas Nr. 261/2004 7.pantā piešķirtās tiesības saņemt kompensāciju, regulē likuma "Par aviāciju" 102., 109. un 110. pants, kas ir speciālā tiesību norma un, kas noteic procesuālo kārtību prasības celšanai, sakarā ar lidojuma kavēšanos.

Likuma "Par aviāciju" 102. panta pirmā daļa noteic, ka pārvadātājs ir atbildīgs par zaudējumu, kas radies pasažierim (..) sakarā ar gaisa pārvadājuma nokavējumu, bet otrajā daļā noteikts, ka šā panta pirmajā daļā paredzētā zaudējuma apmēru un tā noteikšanas kārtību reglamentē pasažieru, bagāžas un kravas gaisa pārvadājuma noteikumi vai starptautiskie līgumi, kuru dalībniece ir Latvijas Republika.

Lietā nav apstrīdēts, ka prasītāji vērsās pie atbildētājas 2019. gada 14. maijā par kompensācijas izmaksāšanu, bet kompensācija netika izmaksāta (lietas 40.,41., 43., 48.-51.lapa), līdz ar to ir ievērots likuma "Par aviāciju" 110. panta otrās daļas noteikumi par pretenziju iesniegšanas termiņu.

[4.4] Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 26.[1] panta desmitās daļas 4. punkts paredz, ja pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs atsakās izpildīt patērētāja prasījumu vai patērētāju neapmierina pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvātais risinājums, patērētājs ir tiesīgs vērsties tiesā.

No atbildētāja minētajām tiesību normām neizriet obligāts nosacījums pasažieriem pirms prasības celšanas tiesā vērsties Patērētāju tiesību aizsardzības centrā.

Regulas Nr. 261/2004 16. panta 1. punkts noteic, ka tiek izraudzīta atbildīgā iestāde par pasažieru tiesību ievērošanu. Savukārt likuma "Par aviāciju" 88.[1] panta pirmā daļa noteic, tieši kura ir atbildīgā iestāde, bet Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 26.[1] panta desmitā daļas paredz personai izvēles tiesības, kur vērsties, ja strīdu ir atteikts risināt, vai strīda risinājums neapmierina.

Tādējādi arī noraidījusi atbildētāja argumentu, ka Rīgas rajona tiesa 2019. gada 18. septembrī civillietā Nr. C33389619, pie identiskiem apstākļiem, ir atstājusi lietu bez izskatīšanas, jo viens atsevišķs pirmās instances tiesas spriedums neveido tiesu praksi un nav atzīstams par saistošu tiesai, izskatot citas lietas, atzīstot, ka prasības atstāšanai bez izskatīšanas nav pamata.

[4.5] Tiesa atzinusi, ka prasītāji pamatoti norāda, ka atbildētājas iekšējie noteikumi nevar kalpot par pamatu tam, lai neizmaksātu prasītājiem kompensāciju. Turklāt, kā redzams no lietas materiāliem (lietas 40., 41.lapa), prasītāju pārstāvis, 2019. gada 2. jūlijā, nosūtot atbildētājai kompensācijas pieprasījumu, ir norādījis konta numuru, uz kuru pārskaitāma kompensācija. Atbildētāja nav noliegusi, ka šo pieprasījumu būtu saņēmusi. Kā arī no lietas materiāliem neizriet, ka atbildētāja būtu informējusi prasītājus vai viņu pārstāvi, ka kompensācijas izmaksāšana nav iespējama, jo atbildētājai nav zināms konta numurs, uz kuru kompensācija pārskaitāma.

[4.6] Tiesa noraidījusi atbildētāja norādīto, ka pamatojoties uz Regulas 261/2004 3. panta noteikto, prasītājam /pers.E/ kompensācija nepienākas, jo lidojuma laikā viņš bija zīdainis un ir ceļojis bez maksas.

Saskaņā ar Regulas Nr. 261/2004 3. panta 3. punktā noteikto, tiesības uz kompensācijas saņemšanu neattiecas uz pasažieriem, kas ceļo bez maksas vai par samazinātu biļešu cenu, kas sabiedrībai nav tieši vai netieši pieejama. Tomēr tā attiecas uz pasažieriem, kuru biļetes ir izsniegtas saskaņā ar gaisa pārvadātāja vai ceļojuma rīkotāja noteiktu biežu lidojumu programmu vai citu komerciālu programmu.

No lietas materiāliem izriet, ka visiem prasītājiem tika izsniegtas biļetes (lietas 15., 16., 20.-22.lapa), un to nav apstrīdējusi atbildētāja, ka prasītāji iegādājušies biļetes no SIA "Transport business service" kopumā par 3540 *euro*, kur katram atbildētājam biļetes cena noteikta 860 *euro*, izņemot /pers.E/ biļeti, kuras cena noteikta 100 *euro*. Tas, ka /pers.E/ sēdvieta ir tā pati, kas /pers. A/, nenorāda, ka viņš ceļojis bez maksas.

Turklāt Regulas Nr. 261/2004 3. panta 3. punkta pirmais teikums nav piemērojams arī tā iemesla dēļ, ka uz to nav attiecināms noteikums par tādu īpašu biļešu cenu, kas sabiedrībai nav tieši vai netieši pieejama. Turklāt ņemot vērā normas otrajā teikumā ietverto atrunu, ka regula tomēr attiecas uz pasažieriem, kuru biļetes ir izsniegtas saskaņā ar gaisa pārvadātāja vai ceļojuma rīkotāja noteiktu biežu lidojumu programmu vai citu komerciālu programmu, kā arī ievērojot to, ka lietas materiāli dod objektīvu pamatu secinājumam, ka konkrētais reiss ir bijis viens no atbildētājas bieži organizētiem komerciāla rakstura pārvadājumiem, iebildumi par Regulas Nr. 261/2004 3. panta 3. punktā pirmā teikuma piemērošanu atrauti no otrajā teikumā norādītās atrunas, vērtējami kā nepamatoti.

[5] Apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2020. gada 10. septembra spriedumu iesniedza SmartLynx Airlines Estonia OU, parsūdzot to daļā par kompensācijas 400 *euro* piedziņu no atbildētājas par labu /pers.E/.

[5.1] Tiesa nepareizi iztulkojusi 2004. gada 11. februāra Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas, atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 3. panta trešo daļu, kā rezultātā nepamatoti to nav piemērojusi.

Regulas 3. panta 3. punktā ietvertais regulējums vienmozīmīgi nosaka, ka Regula neattiecas uz pasažieriem, kas ceļo bez maksas vai par samazinātu biļešu cenu, kas sabiedrībai nav tieši vai netieši pieejama. Regulā nav atrodama neviena norāde uz to, ka šiem diviem apstākļiem būtu jāpastāv reizē. Savukārt noteikumam par pasažieriem, "kuru biļetes ir izsniegtas saskaņā ar gaisa pārvadātāja vai ceļojuma rīkotāja noteiktu biežu lidojumu programmu vai citu komerciālu programmu" vispār nav nekāda sakara ar konkrēto situāciju, jo šajā gadījumā prasītāji iegādājušies biļetes standarta veidā – caur tirdzniecības aģentu, kas ir tūrisma operatora sadarbības partneris, nevis kaut kādas lidojumu vai komerciālās programmas ietvaros.

[5.2] Atbildētāja uzskata, ka /pers.E/ ceļojis bez maksas. Taču prasītāji apgalvo, ka iegādājušies biļetes no SIA "Transport business service", kur katram prasītājam biļetes cena ir 860 *euro*, bet /pers.E/ biļetes cena noteikta 100 *eiro*.

Lidojums MYX425 Rīga – Tenerife, SmartLynx Airlines Estonia OU veica uz 2018. gada 23.aprīļa Čartera līguma Nr. 06/18E pamata, kas noslēgts starp SmartLynx Airlines Estonia OU kā pārvadātāju un SIA "TEZ TOUR" un SIA "NOVATOURS" kā fraktētājiem un saskaņā ar kuru pārvadātājs apņemas veikt fraktētāju klientu gaisa pārvadājumus saskaņā ar savstarpēji saskaņoto lidojumu grafiku, savukārt fraktētāji – veikt savlaicīgu sniegto pakalpojumu apmaksu.

Saskaņā ar Līguma Pielikumu Nr. 1, fraktētāji fraktē gaisa kuģi ar noteikto sēdvietu skaitu, par to maksājot fiksēto summu. Līgums neparedz nekādus papildus maksājumus pārvadātājam atkarībā no pārdoto sēdvietu skaita, izņemot pasažieru izlidošanas nodevas, kas maksājamas Rīgas lidostai un galamērķa valsts lidostai, kā to paredz spēkā esošie normatīvie akti. Fraktētājs pārdod lidojuma biļetes pasažieriem, izejot no kopējās par lidojumu samaksātās summas un iegādātā sēdvietu skaita. Zīdaini (līdz 2 gadu vecumam), atbilstoši SmartLynx Airlines Pasažieru un bagāžas aviopārvadājumu noteikumu 10.16. punktam, aviopārvadājuma laikā pieaugušais pasažieris var turēt sev klēpī, neiegādājoties papildus sēdvietu. Nav pierādījumu, ka /pers.E/ būtu iegādāta atsevišķa sēdvieta, līdz ar to secināms, ka /pers.E/ ceļoja bez maksas.

Pirms 2019. gada 12. aprīļa lidojuma, atbildētāja saņēma pasažieru sarakstu no SIA "Novatours", kurā bija iekļauti visi prasītāji, no kā izriet, ka viņi iegādājušies biļetes no minētā tūrisma operatora, izmantojot starpnieka SIA "Trasport business service" pakalpojumus, par šiem pakalpojumiem samaksājot, cita starpā 100 *euro* attiecībā uz /pers.E/.

Regula nav attiecināma uz tūrisma operatoriem vai tūrisma aģentiem, ar kuriem prasītāji noslēguši Līgumu un kuriem samaksājuši minētos 100 *euro*, savukārt atbildētāja kā gaisa pārvadātājs Regulas izpratnē veica /pers.E/ pārvadājumu bez maksas, tādējādi, saskaņā ar Regulas 3. panta 3. punktu uz /pers.E/ Regulas noteikumi nav attiecināmi un tam nepienākas Regulas 7. pantā paredzētā kompensācija.

[5.3] Apelācijas sūdzībai pievieno SIA "Novatours" izsniegtu apliecinājumu tam, ka atbildētāja nepieprasa samaksu par zīdaiņu pārvadāšanu.

[6] Paskaidrojumus par SmartLynx Airlines Estonia OU apelācijas sūdzību prasītāji nav iesnieguši.

[7] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesnese s 2020. gada 23. decembra lēmumu ierosināta apelācijas tiesvedība sakarā ar SmartLynx Airlines Estonia OU iesniegto apelācijas sūdzību un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 440^{11}. pantu lieta nozīmēta izskatīšanai rakstveida procesā.

motīvu daļa

[8] Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus lietā, izvērtējusi apelācijas sūdzības argumentus, atzīst, ka prasība uzturētajā daļā ir pamatota un pierādīta, bet apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nav pamats pirmajai tiesu instancei pretēja sprieduma taisīšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $440.^{1}$ pantu apelācijas sūdzības vienkāršotās procedūras lietās (..) apelācijas instancē izskata šā likuma 52.–54. nodaļā noteiktajā kārtībā, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432. panta piekto daļu, ja apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas sprieduma pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai un šajā gadījumā šā likuma 193. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir izdarījusi pareizus secinājumus lietā, taču nepareizi sasaistījusi aviobiļetes iegādi ar tiesībām uz kompensācijas saņemšanu, līdz ar to apelācijas instances tiesa saskata nepieciešamību sniegt izvērstāku faktisko un juridisko apstākļu izvērtējumu.

Atbildētāja pārsūdzēja spriedumu daļā par kompensācijas piedziņu par labu mazgadīgajam /pers.E/, daļā par kompensācijas piedziņu par labu /pers. A/, /pers.B/, /pers. D/, /pers. C/ pirmās instances tiesas spriedums nav pārsūdzēts, līdz ar to nepārsūdzētajā daļā ir stājies likumīgā spēkā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu, apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībā.

[10] Lietā nav strīda par faktiskiem apstākļiem, kas norādīti sprieduma 4.2. sadaļā.

Lietā pastāv strīds par Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regulas (EK) Nr. 261/2004 3. panta 3. punktā nostiprinātā izņēmuma uz kompensācijas saņemšanu par lidojuma kavēšanos attiecināšanu uz mazgadīgo /pers.E/.

[11] Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regula (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (1) (turpmāk – Regula), stājās spēkā 2005. gada 17. februārī. Regulā noteikts kvalitātes standartu minimums pasažieru aizsardzības jomā, aviācijas tirgus liberalizācijai piešķirot svarīgu iedzīvotāju dimensiju.

[11.1] Interpretējot Regulas 3. panta 3. punkta noteikumus, atbildētāja iebilst mazgadīgā /pers.E/ tiesībām uz kompensāciju, jo viņš ir ceļojis bez maksas vai par samazinātu biļešu cenu, kas sabiedrībai nav tieši vai netieši pieejama. Turpretī apstākļi, ka biļete viņam izsniegta saskaņā ar gaisa pārvadātāja vai ceļojuma rīkotāja noteiktu biežu lidojumu programmu vai citu komerciālu programmu, lietā nav konstatēta.

[11.2] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka interpretējot Regulas 3. panta 3. punkta saturu, primāri jāvadās no Regulas mērķa un pasažiera tiesiskā statusa, kas ir patērētājs neatkarīgi no vecuma un pakalpojuma apmaksas nosacījumiem, ja par tiem puses iepriekš vienojās.

[11.2.1] Viens no Regulas mērķiem ir paaugstināt pasažieru aizsardzības standartus, lai pastiprinātu pasažieru tiesības un nodrošinātu, ka gaisa pārvadātāji strādā liberalizētā tirgū atbilstīgi saskaņotiem nosacījumiem (sk. Regulas 4. apsvērumu). Līdz ar to Regula ir vērsta uz to, lai tūlītējā veidā atlīdzinātu kaitējumu *(sk. ģenerāladvokāta 2005.gada 8.septembra secinājumu Eiropas Savienības Tiesas lietā C-344/04 52.punktu, Eiropas Savienības Tiesas 2009.gada 19.novembra sprieduma apvienotajās lietās C-402/07 un C-432/07 51.punktu).*

Minētā Regula ir vērsta uz to, lai nodrošinātu augsta līmeņa pasažieru aizsardzību neatkarīgi no tā, vai tiem ir atteikta iekāpšana vai lidojums ir atcelts vai kavējas, jo visiem šiem pasažieriem ir radītas līdzīgi nopietnas problēmas un sarežģījumi *(sk. Eiropas Savienības Tiesas 2009.gada 19.novembra sprieduma apvienotajās lietās C-402/07 un C-432/07 44.punktu).*

Eiropas Savienības Tiesas apsvērumi apstiprina, ka tiesība uz kompensāciju vērsta uz visu pasažieru tiesību aizsardzību, sagādāto neērtību kompensēšanai.

[11.2.2] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1. panta 3. punkta izpratnē mazgadīgais /pers.E/ bija patērētājs atbildētājas sniegtajam pakalpojumam – čartera lidojumam MYX425 Rīga-Tenerife 2019. gada 12. aprīlī, neatkarīgi no tā, ka viņa vārdā rīkojās likumiskie aizgādņi.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1. panta 2. punkts noteic, ka pakalpojums ir fiziskās vai juridiskās personas uzņēmējsabiedrības vai profesionālās darbības ietvaros par atlīdzību vai bez izpildīts patērētāja pasūtījums (..). Līdz ar to saskaņā ar šo tiesību normu nav nozīmes atbildētājas norādītajam apstāklim, ka patērētājs izmantojis pakalpojumu bez maksas, jo Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē pakalpojums patērētājam var tikt sniegts arī bez atlīdzības (*Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums lietā Nr. SKC-59/2006*).

[11.2.3] Atbilstoši atbildētājas Pasažieru un bagāžas aviopārvadājumu noteikumu (pieejami: http://www.smartlynx.aero/lv/pasazieri/pirms-lidojuma/parvadasanas-nosacijumi#) 10.16. punktam, zīdaini (pasažieri līdz 2 gadu vecumam) pieaugušais pasažieris var turēt sev klēpī, neiegādājoties papildus sēdvietu. Līdz ar to, atbildētāja apņēmusies pārvadāt /pers.E/ bez maksas, kas neietekmē viņa kā pasažiera tiesības uz pakalpojuma saņemšanu, vien ierobežojot tiesību uz atsevišķu sēdvietu.

[11.3] Civillietu tiesas kolēģijas atziņa, ka tiesības uz kompensāciju Regulas izpratnē ir saistītas vienīgi ar pasažiera, kā patērētāja statusu atbilst arī Eiropas Komisijas Paziņojumā norādītajam, kas publicēts Eiropas Savienības oficiālajā vēstnesī 2016. gada 15. jūnijā (https://eur?lex.europa.eu/legalcontent/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0615(01)&from=HR): Skaidrojošas pamatnostādnes par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos, un par Padomes Regulu (EK) Nr. 2027/97 par gaisa pārvadātāju atbildību nelaimes gadījumos, kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 889/2002 (2016/C 214/04).

Ar Skaidrojošajām pamatnostādnēm Komisija tiecas precīzāk paskaidrot vairākus noteikumus, kas iekļauti Regulā, it īpaši ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, tā, lai pašreizējos noteikumus varētu efektīvi un konsekventi īstenot, līdz ar to tās atzīstamas par piemērojamās tiesības palīgavotu, kas piepilda Regulas burtu ar saturu, kuru Eiropas Padome ielikusi Regulas 3. panta 3. punkta tvērumā.

[11.3.1] Skaidrojošo pamatnostādņu 2.2.2. apsvērumā Komisija norāda, ka:

Regulas 3. panta 3. punkts, kas noteic, ka kompensācijas tiesības neattiecas uz pasažieriem, kas ceļo bez maksas vai par samazinātu biļešu cenu, kas sabiedrībai nav tieši vai netieši pieejama, attiecas uz īpašu braukšanas maksu, ko gaisa pārvadātāji piedāvā saviem darbiniekiem;

turpretim Regulas 3. panta 3. punkts ir piemērojams pasažieriem, kuri ceļo ar biļetēm, kuras saņēmuši kā biežu lidojumu programmas vai citu komerciālu programmu dalībnieki.

/pers.E/ nepieder gaisa pārvadātāju darbinieku kategorijai, kuri nebauda Regulā noteiktās tiesības uz kompensāciju.

[11.3.2] Izvērtējusi Regulas 3. panta 3. punkta otro teikumu, kas nosaka tiesības uz kompensāciju pasažieriem, kuriem biļetes izsniegtas saskaņā ar gaisa pārvadātāja vai ceļojuma rīkotāja noteiktu biežu lidojumu programmu vai citu komerciālu programmu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka čartera lidojums Rīga-Tenerife organizēts pamatojoties uz komersantu trīspusēji noslēgtu Čartera līgumu Nr. 06/18E (lietas 207.-211.lapa) par lidojumu ķēdes organizēšanu, kur 2.1. punktā atbildētāja apņēmās veikt pasažieru un viņu bagāžas pārvadājumus un atbildētājas Pasažieru un bagāžas aviopārvadājumu noteikumu 10.6. punktam, mazgadīgajam /pers.E/ piešķīris tiesības izmantot lidojuma pakalpojumu bez maksas, apstiprina, ka pasažieru pārvadājums Rīga-Tenerife 2019. gada 12. aprīlī bija organizēts Čartera līguma dalībnieku komerciālas programmas ietvaros, jo pierādījumi par pretējo lietā nav iesniegti.

Līdz ar to /pers.E/ ir Regulas 7. panta tiesību subjekts un viņam ir tiesības uz kompensācijas saņemšanu par lidojuma kavējumu bez kavēšanās, un jebkādas diskriminācijas.

[12] Saskaņā ar Regulas 3. panta 5. punktu par Regulā paredzēto pienākumu izpildi vienmēr ir atbildīgs apkalpojošais gaisa pārvadātājs.

Tiesības uz kompensācijas saņemšanu un to apmēru noteic Regulas 7. pants, kur 1.punkta–b-apakšpunkts ir attiecināms uz izskatāmo gadījumu: pasažieri saņem kompensāciju 400 *euro* par visiem lidojumiem Kopienas iekšienē vairāk nekā 1500 kilometru attālumā un par visiem citiem lidojumiem 1500 līdz 3500 kilometru attālumā.

Atbildētāja kompensācijas apmēru nav apstrīdējusi.

[13] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195. pantu un Civillikuma 1765. panta pirmo daļu, /pers.E/ ir atzīstamas tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no piedzītās summas līdz sprieduma izpildei vai izsoles dienai, ņemot vērā, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[14] Lietā nav konstatēts, ka /pers.E/ bija tiesas izdevumi lietā. Taču ņemot vērā, ka visus tiesas izdevumus lietā ir maksājis /pers.E/ likumiskais pārstāvis – /pers. C/, un pirmās instances tiesas spriedums nav stājies likumīgā spēkā daļā par kompensācijas piedziņu par labu /pers.E/ un līdz ar to arī daļā par tiesāšanās izdevumiem, kas ar pirmās instances tiesas spriedumu piedzīti par labu /pers. C/, apmierinot prasību pilnā apmērā un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, no atbildētājas /pers. C/ labā ir piedzenama par prasības pieteikumu samaksātā valsts nodeva 300 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,72 *euro.*

Ņemot vērā, ka pirmās instances tiesas spriedums netika pārsūdzēts daļā par ar lietas vešanu saistīto izdevu piedziņu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta–a-apakšpunktu, no atbildētājas /pers. C/ labā ir piedzenami izdevumi advokāta Matīsa Šķiņķa pakalpojumu samaksai pilnā apmērā, atbilstoši lietā iesniegtajam rēķinam (lietas 58.lapa) 726 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktam, lietā konstatēti ar dokumentu tulkošanu saistītie izdevumi (lietas 140., 149., 234.lapa), kopsummā 117,44 *euro*, kas pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42. pantu ir piedzenami no atbildētājas valsts ienākumos.

[15] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204[1]. pantu, atbildētājai ir tiesības spriedumu izpildīt labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

rezolutīvā daļa

pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.-434., 440.[11] un 440.[12]. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

/pers.E/ likumisko pārstāvju /pers. A/ un /pers. C/ prasību pret SmartLynx Airlines Estonia OU apmierināt.

Piedzīt no SmartLynx Airlines Estonia OU, reģistrācijas Nr. 12264460 par labu /pers.E/, personas kods /personas kods/, kompensāciju 400 *euro* (četri simti *euro* 00 centi).

Samaksa veicama uz /pers.E/ likumisko pārstāvju /pers. A/ un /pers. C/ norādīto bankas kontu: Revolut; /konta numurs/, /nosaukums/, reģistrācijas Nr. /numurs/.

Atzīt /pers.E/ tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no pamatparāda, līdz sprieduma izpildei vai izsoles dienai, procentu pieaugumam apstājoties, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Piedzīt no SmartLynx Airlines Estonia OU, reģistrācijas Nr. 122644608 /pers. C/, personas kods /personas kods/, labā tiesas izdevumus lietā: valsts nodevu 300 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,72 *euro* un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 726 *euro*, kopā 1033,72 *euro* (viens tūkstotis trīsdesmit trīs *euro* 72 *centi*).

Samaksa veicama uz /pers. C/ norādīto bankas kontu: Revolut; /konta numurs/, /nosaukums/, reģistrācijas Nr. /numurs/.

Piedzīt no SmartLynx Airlines Estonia OU, reģistrācijas Nr. 12264460 valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 117,44 *euro* (viens simts septiņpadsmit euro un 44 centi), kas iemaksājami kontā: Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR

90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai.

Dokuments, kas apliecina maksājumu valsts ienākumos iesniedzams Rīgas apgabaltiesā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

SmartLynx Airlines Estonia OU, reģistrācijas Nr. 122644608 ir tiesības spriedumu izpildīt labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pieejamības dienā.

Tiesnese referente S.Beļajeva

Tiesnese Dz.Zvaigznekalna-Žagare

Tiesnesis A.Dundurs